

Posudek na bakalářskou práci

oponentský posudek

Jméno posuzovatele: Mgr. Jiří Hadrava

Datum: 7.9.2021

Autor: Karolína Malá

Název práce:

Preference hlavních skupin opylovačů k funkčním vlastnostem květů

Práce je literární rešerší ve smyslu zveřejněných požadavků (pravidel).

Cíle práce (předmět rešerše, pracovní hypotéza...)

Cílem předložené práce bylo vytvořit přehled nejvýznamnějších skupin opylovačů a zmapovat, jaké typy rostlin tyto skupiny opylovačů využívají a podle čeho si květy vybírají.

Struktura (členění) práce:

Práce je strukturovaná přehledně a logicky. Po krátkém úvodu následuje stručný přehled základních možností, čím mohou rostliny své opylovače lákat. Poté autorka pokračuje přehledem jednotlivých skupin opylovačů, u kterých uvádí, jaké typy květů vyhledávají a podle čeho květy vybírají. Práce je pak zakončena závěrem, který tyto poznatky stručně shrnuje.

Co bych však strukturu práce vytkl, je absence kapitoly „Diskuse“, ve které by autorka zjištěné konkrétnosti o jednotlivých skupinách opylovačů zobecnila a zařadila do širšího kontextu problematiky opylování. Právě kapitola „Diskuse“ je tím, co dává studentovi prostor do bakalářské práce rešeršního charakteru vnést vlastní myšlenky a dodat vytvořenému literárnímu přehledu hlubší smysl než je jen vytvoření literárního přehledu. Na základě diskuse by bylo nejlépe znát, jakým způsobem studentka o tématu uvažuje a diskuse by mohla mít i potenciál být hodnotným příspěvkem k vědeckému poznání, pokud by nastiňovala neotřelé náhledy na téma. Vzhledem k nemalému objemu informací, které autorka během psaní této práce musela vstřebat, nepochybuji, že by k tématu dokázala přispět i řadou vlastních zajímavých postřehů a nápadů, a přijde mi škoda, že tyto v práci nenacházím.

Jsou použité literární zdroje dostatečné a jsou v práci správně citovány?

Použil(a) autor(ka) v rešerši relevantní údaje z literárních zdrojů?

Seznam použité literatury je velmi obsáhlý. Použitou literaturu sice nelze považovat za zcela vyčerpávající, ovšem vzhledem k dosti široce vymezenému tématu a k omezenému předepsanému rozsahu bakalářské práce považuji citované články za velmi rozumně zvolené.

Studentce bych však chtěl vytknout přílišné citování knihy od autorů Fægri a van der Pijl, „The Principles of Pollination Ecology“. Tato kniha je sice velmi pěkná a kvalitní, ale nejedná se o primární vědeckou práci, a vzhledem k tomu, že pochází ze 70. let, nelze ji považovat ani za vhodný souhrn aktuálních poznatků k tématu opylování. Mnohé citace této knihy by proto bylo lepší nahradit buďto citací původních zdrojů, nebo naopak novějších článků, které by příslušnou tematiku rozebíraly podrobněji.

Pokud práce obsahuje (nadstandardně) i vlastní výsledky, jsou tyto výsledky adekvátním způsobem získány, zhodnoceny a diskutovány?

Práce neobsahuje vlastní výsledky.

Formální úroveň práce (obrazová dokumentace, grafika, text, jazyková úroveň):

Formální úroveň práce je velmi dobrá, text je psán jasně a srozumitelně a ve srovnání s jinými studentskými pracemi, které mi v poslední době prošly rukama, obsahuje jen málo překlepů a gramatických či stylistických chyb.

Splnění cílů práce a celkové hodnocení:

Vytyčené cíle práce byly splněny. Studentka dala najevo schopnost zorientovat se v tématu a čtivým způsobem sepsala nejdůležitější informace o základních skupinách opylovačů.

Své dvě hlavní výtky jsem již uvedl v předchozích odstavcích, je to 1) přílišné používání sekundárních a navíc zastaralých literárních zdrojů a 2) nedostatečné zařazování zjištěných informací do obecnějších kontextů nebo do vlastních úvah. Oba tyto nedostatky lze do určité míry omluvit tím, že studentka studuje učitelský a ne odborný obor. Domnívám se, že není špatně, když učitel čerpá z knih namísto původních vědeckých článků, ani když poznatky předává tak, jak je dostane, bez jejich rozšiřování o vlastní zobecňující postřehy. Je to však škoda nevyužitého potenciálu, autorka věnovala studiu tématu zjevně hodně úsilí a zlepšení těchto dvou aspektů by její práci udělalo mnohem přínosnější.

Otázky a připomínky oponenta:

Jako první se zeptám na otázku, na kterou bych čekal odpověď právě v chybějící diskusi. Zajímalo by mě, jaký máte názor na to, které skupiny opylovačů (taxonomické či funkční) a které primární či sekundární atraktanty rostlin jsou již dobře prostudovány a které naopak současná věda opomíná nebo podceňuje.

Na straně 7 je uvedeno: „O pestřenkovitých, kulatěnkovitých, očnatkovitých, kuklicovitých, moučovitých, květilkovitých a části dlouhososkovitých se předpokládá, že navštěvují květy vykazující „mouchový“ opylovací syndrom. Naopak bzučivkovití a masařkovití jsou spojované s opylovacím syndromem saprofágních much.“ K tomuto tvrzení bych měl dva dotazy: Jednak by mě zajímalo, odkud je tato informace přejata. Mnozí Muscidae jsou totiž také saprofágové až nekrofágové a běžně navštěvují květy rostlin jako je krvavec, naopak mnohé bzučivky a masařky nejsou saprofágové, ale jsou parazitoidi, stejně jako jim blízké příbuzné kuklice, takže uvedené rozdělení podle čeledí příliš neodpovídá. V textu však nenacházím citaci, odkud je rozdělení přejato. Dále bych Vás pak chtěl poprosit, jestli můžete zkusit nastínit, jaký je Váš názor na vymezení opylovacích syndromů dvoukřídlého hmyzu (podotýkám, že tady žádná správná nebo špatná odpověď neexistuje, jen by mě zajímal Váš názor).

Návrh hodnocení oponenta

velmi dobře

Podpis oponenta:

Instrukce pro vyplnění:

- Prosíme oponenty i školitele o co nejstručnější a nejvýstižnější komentáře k jednotlivým bodům (dodržujte zhruba rozsah), tučně vyznačené rubriky jsou povinnou součástí posudku.
- Při posuzování je nutno zohlednit požadavky stanovené pro vypracování bakalářských prací – viz <https://www.natur.cuni.cz/biologie/studium/2018-pravidla.pdf>